

steets zo groot zijn, als het belang der zake komt te vereysschen en onze vermogens het toelaten, zonder zulks egter te kunnen tegengaan.

Fol. 58v-59r.

(Volgens opdracht zullen nadelige reizen naar Cochîn China achterwege blijven, maar de schuld van Christoffel van Cappelle is vereffend en de plannen voorspellen wel wat goeds. De bevordering van opperstuurlieden tot schipper was noodzakelijk en zal voortgezet worden. Het tekort aan schepen, zeevarenden en krijgslieden baart veel meer zorgen. Het beurde wat op dat in de brief uit Nederland van 11 november 1762 werd bericht, dat de kamers was aanbevolen de hun toebedeelde schepen zo spoedig mogelijk gereed te maken en om niet na te laten zo mogelijk meer schepen uit te rusten. Men is hiervoor zeer dankbaar en wenst slechts de uitvoering ervan te merken. In het voorafgaande jaar moest men over de slechte staat [fol. 60] waarin de scheepsmacht verkeerde, spreken en de omstandigheden dwingen daartoe nu eens te meer. Sinds 1 januari 1763 zijn bij besluit van 15 maart, 14 juni, 23 en 30 augustus de Spaarzaamheid, Gerechtigheid, Middelburg en Slot van Kapelle niet alleen uit de vaart genomen, maar ook nog gingen de Batavier op weg naar Banda bij Bahuluang verloren en de Hercules op de reis naar Timor in Straat Sape. Door gebrek aan uitrustingen voor schepen, dan weer aan andere goederen, en aldoor gebrek aan bekwame ambachtslieden kan men weinig opschieten met de reparaties aan het kleine aantal beschikbare schepen. Dan moet men eerlijk zeggen dat er schepen uit Nederland aankomen die niet met de vereiste zorg zijn uitgerust. Het rapport van de opper- en onderequipagemeesters, de bazen van Onrust en de werf c.s., dat wordt meegezonden, getuigde van de slechte staat waarin de Tulpenburg van de kamer van Zeeland verkeerde. Zodat op 5 juli 1763 niet alleen is besloten het niet op de thuisreis te sturen, maar dat het zelfs onbekend is [fol. 61] wanneer het weer zee kan kiezen, omdat de nodige knieën nog in de Javase bossen gezocht moeten worden. Van de vloot voor 1762/63 zijn slechts, naast de Westerveld die direct naar China ging, de Kievitsheuvel voor de kamer van Amsterdam, de Overschie en Erfprins voor de kamer van Delft, de Vredestein voor de kamer van Rotterdam, de Lekkerlust voor die van Hoorn en de Baarzande voor die van Enkhuizen aangekomen. Er ontbreken dus nog 17 schepen. Van de vloot van 1761/62 arriveerden de Eendracht, Giessenburg, Oranjezaal, Radermacher en de Barbara Theodora nog niet. Dit toont wel aan hoe men in grote verlegenheid verkeert. Het gebrek aan volk blijkt uit het feit dat het garnizoen te Batavia per eind september 1763, inclusief alle buitenposten, maar 1086 personen telt, waarvan 115 zieken. Daar zullen nog 115 man afgaan die hun dienstverband niet wilden verlengen, hoewel er al twee jaar een verhoging van f 3,- en f 4,- per maand wordt beloofd aan hen die voor drie en vijf jaar willen bijtekenen, tenzij ze de hoogste gage van f 14,- per maand reeds krijgen. Op zestien schepen en acht vaartuigen zijn er aan officieren en gewone zeevarenden maar 1604 man, waaruit de acht retourschepen, [fol. 62] de Vredestein naar Malabar en Oosterbeek naar de Kaap de Goede Hoop, bemand moeten worden. Daar zijn wel duizend man voor nodig. Ook de buitenkantoren hebben personeel nodig. Van Ternate is nog geen bericht, maar er zijn geruchten dat op de patrouilleschepen die vandaar naar Ambon zijn gezonden, ernstige ziekte en sterfte heeft geheerst. Hoewel Ceylon dringend om manschappen verzocht, is dat in de brief van 5 mei 1763 wegens tekort geweigerd. Maar door de omstandigheden daar, vervat in de geheime brief van 10 juni, zijn daarheen midden september met de Vrijburg 50 Europese en evenveel inlandse soldaten gezonden. Sinds de laatste brief is Java's Oostkust ter aflossing met 125 man bijgestaan, Malakka met maar 50, Bandjarmasin met 18 en Djambi met 11 man. Malakka heeft in het garnizoen een tekort van 100 man. [fol. 63] Sumatra's Westkust kreeg de toegezegde 50 rekruten niet, en de garnizoenen van Java's Oostkust, Cheribon en Bantam zijn ook niet compleet, terwijl Batavia geen detachement kan missen. Het is volstrekt onduidelijk waar de 500 man die de Oosterkwartieren nodig heeft, vandaan moeten komen. Men verzoekt dringend dat, in plaats van wat is besloten, de uit Nederland vertrekkende schepen ongeacht het jaargetij als volgt zijn bemand)
Een schip van 150 voeten ten minsten met 425